NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 1077/2012

zo 16. novembra 2012

o spoločnej bezpečnostnej metóde pre vykonávanie dozoru národnými bezpečnostnými orgánmi po vydaní bezpečnostného osvedčenia alebo bezpečnostného povolenia

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/49/ES z 29. apríla 2004 o bezpečnosti železníc Spoločenstva a o zmene a doplnení smernice Rady 95/18/ES o udeľovaní licencií železničným podnikom a smernice 2001/14/ES o prideľovaní kapacity železničnej infraštruktúry, vyberaní poplatkov za používanie železničnej infraštruktúry a bezpečnostnej certifikácii ([1]), a najmä na jej článok 6,

keďže:

(1) Jedným z účelov smernice 2004/49/ES je zlepšiť prístup služieb železničnej dopravy na trh stanovením spoločných princípov riadenia bezpečnosti, regulácie a dozoru nad bezpečnosťou železníc. Smernica 2004/49/ES obsahuje aj ustanovenie o rovnakom zaobchádzaní so všetkými železničnými podnikmi prostredníctvom uplatňovania rovnakých požiadaviek na bezpečnostné osvedčovanie v celej Európskej únii.

(2) Komisia udelila 5. októbra 2009 Európskej železničnej agentúre (ďalej len „agentúra“) mandát v súlade so smernicou 2004/49/ES na vypracovanie návrhu spoločných bezpečnostných metód (CSM – common safety methods) dozoru národných bezpečnostných orgánov po vydaní bezpečnostného osvedčenia alebo bezpečnostného povolenia železničným podnikom a manažérom infraštruktúry. Agentúra predložila Komisii svoje odporúčania týkajúce sa CSM podložené správou o posúdení vplyvu v súlade s mandátom od Komisie. Toto nariadenie je založené na odporúčaní agentúry.

(3) V nariadení Komisie (EÚ) č. 1158/2010 z 9. decembra 2010 o spoločnej bezpečnostnej metóde na posudzovanie zhody s požiadavkami na získanie osvedčení o bezpečnosti železníc ([2]) sa stanovuje metóda posudzovania zhody s požiadavkami na získanie bezpečnostných osvedčení, ktoré sa majú vydávať v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. a) a b) smernice 2004/49/ES. V uvedenom nariadení sú stanovené kritériá posudzovania pre národné bezpečnostné orgány, opísané postupy, ktoré majú vykonať, a stanovené zásady, ktoré majú dodržať, v rámci dozoru po vydaní bezpečnostného osvedčenia vymedzeného v uvedenom nariadení.

(4) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1169/2010 z 10. decembra 2010 o spoločnej bezpečnostnej metóde na posudzovanie zhody s požiadavkami na získanie povolenia týkajúceho sa bezpečnosti železníc ([3]) obsahuje všetky harmonizované požiadavky a metódy posudzovania, prostredníctvom ktorých môžu národné bezpečnostné orgány vydať manažérovi infraštruktúry bezpečnostné povolenie podľa článku 11 smernice 2004/49/ES vzťahujúce sa na primeranosť systému riadenia bezpečnosti vo všeobecnosti a na akékoľvek iné povolenie pre konkrétnu sieť. V uvedenom nariadení sú stanovené aj kritériá posudzovania pre národné bezpečnostné orgány, opísané postupy, ktoré majú vykonať, a stanovené zásady, ktoré majú uplatniť, v rámci dozoru po vydaní bezpečnostného povolenia vymedzeného v uvedenom nariadení.

(5) Podľa článku 16 ods. 2 písm. e) a článku 17 ods. 2 smernice 2004/49/ES musí národný bezpečnostný orgán po vydaní bezpečnostného osvedčenia alebo bezpečnostného povolenia prijať opatrenia na kontrolu dosiahnutia výsledkov uvedených v žiadosti o bezpečnostné osvedčenie alebo bezpečnostné povolenie počas prevádzky a kontinuálneho plnenia všetkých potrebných požiadaviek.

(6) Aby národný bezpečnostný orgán mohol plniť svoje úlohy podľa článku 16 ods. 2 písm. f) smernice 2004/49/ES, musí na základe svojich činností v rámci dozoru posudzovať aj efektívnosť regulačného rámca v oblasti bezpečnosti. „Dozor“ znamená opatrenia zavedené národným bezpečnostným orgánom s cieľom dohliadať nad výsledkami v oblasti bezpečnosti po udelení bezpečnostného osvedčenia alebo bezpečnostného povolenia.

(7) Pri dozore nad podnikmi musí národný bezpečnostný orgán uplatňovať základné zásady vykonávania svojich činností dozoru, t. j. zásadu proporcionality, konzistentnosti, cielenosti, transparentnosti, zodpovednosti a spolupráce, ako sa uvádza v nariadení (EÚ) č. 1158/2010 a v nariadení (EÚ) č. 1169/2010. Tieto zásady však takisto potrebujú rámec a postup ich uplatňovania v každodennej praxi národných bezpečnostných orgánov. Súčasné nariadenie by národným bezpečnostným orgánom poskytovalo potrebný rámec a postup, pričom by sa zvyšovala vzájomná dôvera v prístupy k dozorným činnostiam v rámci dozoru a zlepšovalo rozhodovanie v ich priebehu.

([1]) Ú. v. EÚ L 164, 30.4.2004, s. 44.
([2]) Ú. v. EÚ L 326, 10.12.2010, s. 11.
([3]) Ú. v. EÚ L 327, 11.12.2010, s. 13.

(8) Opatrenia ustanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného v súlade s článkom 27 ods. 1 smernice 2004/49/ES,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Týmto nariadením sa ustanovuje spoločná bezpečnostná metóda (CSM) dozoru nad bezpečnosťou po vydaní bezpečnostného osvedčenia železničným podnikom, ako sa uvádza v prílohe IV k nariadeniu (EÚ) č. 1158/2010, alebo bezpečnostného povolenia manažérom infraštruktúry, ako sa uvádza v prílohe III k nariadeniu (EÚ) č. 1169/2010.

2. Národné bezpečnostné orgány uplatňujú spoločnú bezpečnostnú metódu na účely dohľadu nad plnením právnej povinnosti železničného podniku alebo manažéra infraštruktúry používať systém riadenia bezpečnosti na zabezpečenie kontroly všetkých rizík súvisiacich s ich činnosťami vrátane údržby a dodávok materiálu a využívania dodávateľov a podľa potreby na kontrolu vykonávania nariadenia Komisie (EÚ) č. 1078/2012 zo 16. novembra 2012 o spoločnej bezpečnostnej metóde monitorovania vykonávaného železničnými podnikmi, manažérmi infraštruktúry po vydaní bezpečnostného osvedčenia alebo bezpečnostného povolenia a subjektmi zodpovednými za údržbu ([1]).

3. Národné bezpečnostné orgány uplatňujú toto nariadenie na účely vykonávania dozorných činností podľa článku 16 ods. 2 písm. f) smernice 2004/49/ES a vydávania odporúčaní členským štátom o efektívnosti regulačného rámca v oblasti bezpečnosti.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje vymedzenie pojmu „dozor“ podľa článku 2 nariadenia (EÚ) č. 1158/2010 a článku 2 nariadenia (EÚ) č. 1169/2010.

Článok 3

Stratégia a plán(-y) dozoru

1. Národný bezpečnostný orgán stanoví a vykonáva stratégiu a plán(-y) dozoru a uvedie, ako bude zameriavať svoje činnosti a stanovovať svoje priority v oblasti dozoru, ako sa uvádza v prílohe.

2. Národný bezpečnostný orgán zhromažďuje a analyzuje informácie z rôznych zdrojov. Zhromaždené informácie a výsledky dozoru využíva na účely uvedené v článku 1.

3. Národný bezpečnostný orgán pravidelne prehodnocuje stratégiu a plán alebo plány na základe získaných skúseností a používa na to zhromaždené informácie a výsledky dozoru.

Článok 4

Techniky vykonávania dozoru

1. Národný bezpečnostný orgán prijíma techniky dozorných činností. Medzi tieto techniky zvyčajne patria rozhovory s ľuďmi na rôznych úrovniach v organizácii, kontrola dokumentov a záznamov týkajúcich sa systému riadenia bezpečnosti a prieskum výsledkov systému riadenia týkajúcich sa bezpečnosti, ktoré sa zistili pri inšpekciách alebo súvisiacich činnostiach.

2. Národný bezpečnostný orgán zabezpečí, aby jeho dozorné činnosti zahŕňali kontrolu:

a) efektívnosti systému riadenia bezpečnosti;

b) efektívnosti jednotlivých prvkov systému riadenia bezpečnosti alebo ich častí vrátane prevádzkových činností.

Článok 5

Spojitosť medzi posudzovaním a dozorom

1. Národný bezpečnostný orgán používa informácie zhromaždené v priebehu posudzovania systému riadenia bezpečnosti železničného podniku alebo manažéra infraštruktúry na účely dozoru nad zachovaním uplatňovania ich systému riadenia bezpečnosti aj po vydaní bezpečnostného osvedčenia alebo bezpečnostného povolenia.

2. Národný bezpečnostný orgán používa informácie zhromaždené v priebehu svojich dozorných činností aj na opätovné posúdenie systému riadenia bezpečnosti železničného podniku alebo manažéra infraštruktúry pred obnovením bezpečnostného osvedčenia alebo bezpečnostného povolenia.

Článok 6

Spôsobilosť osôb vykonávajúcich dozorné činnosti

Národný bezpečnostný orgán musí mať systém na zabezpečovanie toho, aby dozorné činnosti vykonávali spôsobilé osoby.

Článok 7

Kritériá rozhodovania

1. Národný bezpečnostný orgán stanoví a uverejní kritériá rozhodovania týkajúce sa spôsobu jeho monitorovania, podpory a podľa potreby presadzovania súladu s regulačným rámcom v oblasti bezpečnosti. Tieto kritériá zahŕňajú aj otázky nedodržiavania právnych predpisov súvisiace buď s kontinuálnym uplatňovaním systému riadenia bezpečnosti železničným podnikom alebo manažérom infraštruktúry, alebo s regulačným rámcom v oblasti bezpečnosti.

([1]) Pozri stranu 8 tohto úradného vestníka.

2. Národný bezpečnostný orgán prijíma a uverejňuje postup, na základe ktorého môžu železničné podniky a manažéri infraštruktúry podávať sťažnosť na rozhodnutia prijaté v priebehu dozorných činností bez toho, aby tým bola dotknutá požiadavka na súdne preskúmanie týchto rozhodnutí.

Článok 8

Koordinácia a spolupráca

1. Národné bezpečnostné orgány vykonávajúce dozor nad železničným podnikom, ktorý svoju činnosť vykonáva vo viac ako jednom členskom štáte, koordinujú svoj prístup k dozoru, aby zabezpečili efektívnosť systému riadenia bezpečnosti železničného podniku a aby sa tento systém vzťahoval na všetky príslušné činnosti. Koordinačné činnosti zahŕňajú dohodu o tom, ktoré informácie si musia národné bezpečnostné orgány vymieňať, aby sa zabezpečil spoločný prístup k dozoru príslušného železničného podniku. Zahŕňajú aj výmenu informácií o stratégii a pláne alebo plánoch príslušných národných bezpečnostných orgánov v oblasti dozoru vrátane všetkých relevantných výsledkov, aby sa umožnil spoločný prístup k riešeniu otázky nedodržiavania právnych predpisov.

2. Národné bezpečnostné orgány uzavrú s národnými vyšetrovacími orgánmi, orgánmi vydávajúcimi osvedčenia pre subjekty poverené údržbou a inými príslušnými orgánmi dohody o spolupráci s cieľom vymieňať si informácie a koordinovať svoje reakcie v prípade akéhokoľvek nedodržiavania regulačného rámca v oblasti bezpečnosti.

Článok 9

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 7. júna 2013.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 16. novembra 2012

Za Komisiu

predseda

José Manuel BARROSO

PRÍLOHA

Dozorné činnosti

1. Pri stanovovaní stratégie a plánu(-ov) dozoru

národný bezpečnostný orgán:

a) určuje oblasti cielených dozorných činností;

b) vypracováva plán alebo plány dozoru, v ktorých sa uvádza, ako bude realizovať stratégiu dozoru počas existencie platného bezpečnostného osvedčenia/bezpečnostného povolenia;

c) vypracuje na základe určených cieľových oblastí počiatočný odhad zdrojov potrebných na realizáciu plánu alebo plánov;

d) prideľuje zdroje na realizáciu plánu alebo plánov;

e) používa údaje/informácie z rôznych zdrojov na stanovenie stratégie a plánu alebo plánov. Zdrojmi môžu byť informácie zhromaždené v priebehu posudzovania systémov riadenia bezpečnosti, výsledky z predchádzajúcich dozorných činností, informácie pochádzajúce z udeľovania povolenia na používanie subsystémov alebo vozidiel, správy/odporúčania národných vyšetrovacích orgánov týkajúce sa nehôd, iné správy alebo údaje o nehodách/incidentoch, výročné správy železničného podniku alebo manažéra infraštruktúry predkladané národnému bezpečnostnému orgánu, výročné správy subjektov poverených údržbou o jej vykonávaní, sťažnosti obyvateľov a ďalšie relevantné zdroje.

2. Pri oznamovaní stratégie a plánu(-ov) dozoru

národný bezpečnostný orgán:

a) oznamuje príslušným železničným podnikom alebo manažérom infraštruktúry a podľa potreby aj ďalej iným zainteresovaným stranám celkové ciele stratégie dozoru a dáva vysvetlenie celého plánu alebo plánov;

b) poskytuje príslušným železničným podnikom alebo manažérom infraštruktúry celkové vysvetlenie spôsobu realizácie plánu alebo plánov dozoru.

3. Pri vykonávaní stratégie a plánu(-ov) dozoru

národný bezpečnostný orgán:

a) realizuje plán alebo plány;

b) prijíma primerané opatrenia na riešenie nedodržiavania právnych predpisov vrátane vydávania bezpečnostných varovaní v prípade potreby;

c) vyhodnocuje, do akej miery bolo vypracovanie a realizácia akčného plánu alebo plánov zo strany železničného podniku alebo manažéra infraštruktúry primerané náprave akéhokoľvek nedodržania právnych predpisov, ktoré odhalil národný bezpečnostný orgán, v určenom časovom období.

4. Výsledky plánu(-ov) dozoru

národný bezpečnostný orgán:

a) oznamuje príslušnému železničnému podniku alebo manažérovi infraštruktúry výsledky v oblasti efektívnosti ich systému riadenia bezpečnosti pri zabezpečovaní bezpečnej prevádzky vrátane určenia oblastí nedodržiavania právnych predpisov zo strany manažéra infraštruktúry alebo železničného podniku;

b) má prehľad o výsledkoch jednotlivých železničných podnikov alebo manažérov infraštruktúry, vykonávajúcich svoju činnosť na území jeho členského štátu, v oblasti bezpečnosti;

c) uverejňuje svoje stanoviská k celkovým výsledkom v oblasti bezpečnosti v členskom štáte a informuje o nich zainteresované strany;

d) uverejňuje svoje stanoviská k efektívnosti regulačného rámca v oblasti bezpečnosti a informuje o nich zainteresované strany.

5. Pri prehodnocovaní dozorných činností

národný bezpečnostný orgán na základe skúseností získaných v priebehu dozorných činností v pravidelných intervaloch:

a) prehodnocuje plán alebo plány, aby skontroloval náležité vykonávanie pôvodnej cielenej činnosti, využívanie údajov/informácií z rôznych zdrojov, primeranosť výsledkov dozoru a prideľovania zdrojov a podľa potreby mení priority;

b) vykonáva všetky potrebné zmeny plánu alebo plánov, ak sa majú revidovať, a posudzuje vplyv zmien na stratégiu dozoru;

c) prispieva podľa potreby svojimi stanoviskami a akýmikoľvek návrhmi k tomu, aby jeho členský štát odstránil akékoľvek nedostatky regulačného rámca v oblasti bezpečnosti.